

svoj liberalen žolč razlil nad „klerikalci“, „fevdalci“, „fanatiki“, „mračnjaki“, „farizeji“ in „jezuviti“, ki „pravijo, da se papežu z zedinjeno Italijo krivica godi.“ „Kaka neki“? — vpraša „Narodov“ artikelschreiber in daje naslednji odgovor, ki močno po petroleji vonja: „Papež je res imel posvetno oblast. Italijanski narod (laž; le Bismark z italijanskimi framasoni) jo mu je vzela. Papež se je moral narodovi volji podvreči, ali dobil je odškodovanje. Pravice do posvetne oblasti papež ni prav nič imel, kakor toliko, kolikor en graščak do tlake in desetine pred 48. letom, zgodovinska je bila itd.“ Take nesramnosti zoper glavarja sv. cerkve se berejo v listu, ki vedno ponavlja, da se liberalci verskih reči ne dotikajo, da vera ni v nevarnosti! Ni je države, katera bi starejša bila in večjo pravico za se imela kakor papeževa majhna država, ki je ustvarjena bila za to, da je glavar sv. cerkve neodvisen, nobenemu posvetnemu vladarju podložen. Alj to — uči srboriti „Narod“ — je „zgodovinska pravica“ bila, katera se sme vsak čas zatreti! Po tem takem niso tudi „zgodovinske pravice“ češkega in hrvatskega naroda več vredne, in nemški kakor magjarski posilniki imajo celo prav, ako hočejo s „zgodovinskimi pravicami“ češke in hrvatske kraljevine prav tako postopati, kakor so podhujskani Lahoni postopali in še postopajo s papežem!

Zares prav je imel pošten posvetnjak, ki je — prebralši oni gadovim strupom navdani članek v „Narodu“ — rekel: „Človek, ki je to pisal, je ali zblaznil ali je pa čudno hudoben!“

Gospodarske stvari.

Črtice o zatiranju plevela.

S tem hočemo vrsto zelišč pregledati, katere se alj same, alj z žitom vred zasejajo, ter ga vsikdar onečedijo, mu ne le pravo vrednost zmanjšajo, timveč kruh in druga močnata jedila neokusne in človeku škodljive storé. Takih zelišč se nekatero leto manj, nekatero leto pa toliko nahaja, da si skrbna gospodinja vsa nevoljna sama sebi očita: saj sem žito, preden se je zemlji izročilo, zvesto ščinila in prebrala, pa se je vendar toliko plevela zopet zplodilo. — Draga, temu nisi ti kriva! — Polje, katero se je bilo za setev pripravilo, imelo je seme smetljivih zelišč že poprej v sebi, kakor se je čisto žito sejalo; kajti seme teh škodljivk je ležalo morebiti že več let od dežja vtepeno v zemlji in se je skoz globoko oranje na površje njive zmetalo, ter z žitom vred zelenelo, cvetelo in dozorelo. Skušnja uči, da plevelno seme na kakem si bodi kraji za kal pripravno ostane, se zelo redko in težko uniči, in le v letih ugodnega vremena v rast poganja. Nemeč resničen pregovor ima: „Unkraut verdirbt nicht!“ —

Najnavadnša in najsitnejša plevel na naših

poljih je: Ptičja grašica, kresnica, zlatičnice, njivska goršica, plavica, divji mak, njivski slak, predenica in ljulika.

Ta zelišča cvetejo ob času rži in pšenice, in dozore kakih 14 dni prej kot druga žita. Težko seme se ob žetvi osuje ter ostane raztrošeno leže na strnišču; drugo se pa pridruži, kakor hudobnež pošteni družbini in se z lepim in čvrstim žitom vred v žitnice pospravi.

Dobro je, ako družina po zimi žitno seme marljivo prebira; ako se žito pred setvijo namoči, da plevel na površji vode ostane in se setve meseca majnika pridno oplevajo; a pri vsem tem, kakor sim že omenil, ostane večkrat ves trud brez uspeha. Kakor za vse drugo je tudi za to vsemogočni Stvarnik skrbel, ter stvaril neke živalice, katere pridnemu poljedelcu na vso moč žita čistiti pomagajo; in te so — vse vrste divjih golobov. V jeseni lahko zapaziš na praznih njivah, kako pridno te ptice pobirajo, in ako jedilne shrambice ene teh živalic preiščeš, najdeš v svoje začudenje zrn raznovrstnega plevela, kateri se jim najbolj priljubi in jim je tudi — razun zimskega časa skoro edini živež. —

Zalostno je tedaj, da se ob času lova te hasljive ptičice tako preganjajo, streljajo in lovijo, kakor le kdo zamore, da se le dobi pečenka, v kateri je pa več kosti nego mesá. — Naj te črtice vsaj nekoliko pripomorejo, da se vendar enkrat popusti lov na te dobrotnice domačih zemljišč. One bodo, ako se jim mir dovoli, priljudneje kakor sedaj, torej tudi v večji množini škodljivo in sitno plevelsko seme pokončavale. Žito bo čisteje, toraj tudi dražje, in za večjo vrednost si zamoreš boljšo pečenko kot od ptičev pripraviti, ter k njej še košček okusnega kruha povžiti.

Ignacij Cizelj, učitelj.

(Gospod. novice glej med „Raznimi stvarmi“.)

Dopisi.

Iz Celja 29. sept. (Nekaj izza nemškutarskega, ustavovernega, usnjatega čveterokotja celjskega.) Celjski ustavoverci in njih sosedi so v nedeljo večer v gostilnici „pri volu“ zopet slišali dva govora, ki sta jim gotovo čisto po volji bila. Prišla sta se jim ponujat za državni zbor: iz Beča odvetnik dr. Richard Foregger, iz Gradca pa — tudi Slovencem znani — deželni šolski nadzornik, dr. Matija Wrečko. Obadva sta v enakem namenu in o istem predmetu govorila v pričo 150 zvestih poslušalcev, kakor sta vedela, da se ustavaško-liberalnim ušesom prilega, novega pa nič nista povedala. Da sta — posebno dr. Foregger — tudi pravične tirjatve narodne in cerkvene, kakor svoje dni dr. Giskra po novi šegi pobijala, to se vé. — Ker je pa mladi Foregger, sin nekdanjega Celjskega zgovornega odvetnika, dalje in bolj dobro nemški govoril, kakor pa doktor modroslovja Wrečko,